

## יוון, פורטוגל וענן האפר: אירופה לא מאוחדת

זה עשרות שנים שאירופה מקדמת חזון אופטימי: יבשת ללא גבולות, עם רכבות מהירות, טיסות זולות, מטבע אחד ודרכון משותף. אולם משברי הכלכלה והתעופה הזכירו ל-27 מדינות הגוש שהן אולי חלק מאיחוד, אך הן רחוקות מלהיות מאוחדות נתגאל שלומביץ והסוכנויות

מדינות אירופה גררו רגליים בטיפול במשבר ענן האפר הוולקני ובקריסת כלכלת יוון ופורטוגל. חזון האיחוד האירופי ליבשת בלי גבולות ומטבע אחד חזר לקרקע המציאות, בעוד מנהיגי מעצמות היבשת מתקשים לאחד כוחות.

משבר באירופה - כל העדכונים ב-ynet

- [מכה לדירוג ספרד; מרקל: גוש האירו בסכנה](#)
- [האיחוד: הסדר חוב ביוון "אינו אופציה"](#)
- [רביני: חשש להתפרקות גוש האירו](#)
- [החרדה הגיעה לבורסת תל אביב](#)

הר געש באיסלנד פלט החודש ענן של אפר וולקני שהביא לשיבושים קשים בתנועת המטוסים באירופה. היה זה משבר שהיכה בכל היבשת, אך הממשלות התקשו לגבש חזית מאוחדת לטיפול במשבר ורק כעבור ימים ארוכים כינסו פגישה באמצעות שידורי וידאו בלווין. איגוד חברות התעופה ביטא את התחושה: "זה מדהים אותנו ששרי התחבורה האירופים היו צריכים חמישה ימים כדי לארגן פגישת-וידאו".

אחרי שחלף ענן האפר, שגרם לנזקים בשווי מיליארד דולרים, יכולה אירופה להתמקד במשבר הקשה עוד יותר: קריסת כלכלות יוון ופורטוגל שמאיימת להפיל מדינות נוספות. מה שעלול להתגלות כסנונית ראשונה התרחש אתמול כשסוכנות דירוג האשראי S&P הורידה את דירוגה של ספרד, בעקבות צעד דומה שנעשה ליוון ולפורטוגל.



שלחו להדפסה

גוש בלי גיבוש



מציבה תנאים. מרקל  
צילום: רויטרס

לחצו כאן להגדיל  
הטקסט



פורטוגל בסכנה. תושבי ליסבון מביטים בעיתוני היום (צילום: AFP)

שני המשברים של החודש האחרון לכאורה אינה קשורים. אולם הם מעידים על מצבו של האיחוד האירופי, החולש על מערכות מורכבות וסבוכות שנועדו להדק את הקשרים בין 27 המדינות אך בפועל לא נתנו להן כלים לטפל באיומים בדרך מגובשת.

"בהחלט יש פער בין אמירות של מנהיגים על אחדות ומדיניות משותפת לבין המציאות", אמר ל-ynet ד"ר עמנואל נבון, מומחה לאיחוד האירופי באוניברסיטת תל אביב. "אין דבר כזה ארצות הברית של אירופה. האיחוד האירופי הוא מבנה יחסית חדש שמורכב ממדינות לאום ותיקות עם אינטרסים כלכליים ודיפלומטיים שונים. הם אמנם מנסים לפעול בצורה אחידה, אבל בדרך כלל הם לא מצליחים".

## אחדות על הנייר

המשבר ביוון הוא אולי הדוגמה המובהקת ביותר לאוזלת היד של מוסדות האיחוד האירופי. "זה בדיוק כמו הכאוס שהיה בתעופה", אומר קרל לנו, ראש מכון מחקר בבריסל, לסוכנות הידיעות AP. "מי מדבר בשם אירופה? כולם ואף אחד במקביל".

### חשש באירופה:

#### בדרך לפשיטת רגל? / אמיר כהנוביץ

הורדת הדירוג של ספרד, יוון ופורטוגל מעלה חשש כבד באשר לעתיד גוש האירו. כיצד ניתן לפתור את המשבר, האם האירו עלול לקרוס, ומהן ההשלכות עלינו? שאלות ותשובות [לכתבה המלאה](#)

הדיונים על כלכלתה ההרוסה של יוון נמשכו למעשה חודשים ועוררו דיון ציבורי סוער בגרמניה. הקנצלרית [אנגלה מרקל](#) הבהיר כי ארצה לא תיחלץ לעזרת אתונה אילולא תראה תוכנית ברורה וטובה לקיצוץ הגרעון במדינה. "אתם חייבים להיות הוגנים, אתם חייבים להיות כנים. אם לא, אף אחד לא יעזור לכם", הזהירה.



התנגדות מבית. מרקל בישיבת חירום בנושא יוון (צילום: AP)

עמדתה התקיפה של מרקל אינה מפתיעה לנוכח ההתנגדות העזה לסייע ליוון בקרב הציבור הגרמני ולאור העובדה שגרמניה הולכת לבחירות אזוריות חשובות בחודש הבא. כמה מבעלי בריתה של מרקל בקואליציה כבר הבהירו לה שחבילת הצלה למשק היווני עלולה להביא לפירוק הממשלה.

"יש כאן בהחלט דילמה עבור מנהיגי אירופה בשאל איך לטפל במדינות שלא עומדים בסטנדרטים לניהול תקציב לאומי", מוסיף ד"ר נבון. "אם בכל פעם יצילו מדינות שמתנהלות בצורה לא אחראית, זה יעודד מדינות אחרות שיידעו שתמיד יצילו אותן. מצד שני, אם לא יתערבו וייתנו למדינות כמו יוון לטבוע במשבר, זה יפגע במטבע האירו. בכל מקרה, גם אם יצילו וגם אם לא יצילו, האמינות של המטבע תיפגע".

המשברים שפוקדים את היבשת מתרחשים רק חודשים ספורים אחרי כניסתה לתוקף של [אמנת ליסבון](#) שהביאה למינוי [נשיא אירופי ראשון](#), הרמן ון-רומפוי, ולשלל בעלי תפקידים חדשים, כמו שרת החוץ, קתרין אשטון.

"על הנייר זה נראה כאילו יש עכשיו מסגרת חוקתית למדיניות משותפת", אמר ד"ר נבון והוסיף כי דווקא בחירת בעלי התפקידים מעידה על חוסר האחדות. "מינוי אנשים ללא חוט שדרה מראה שהמדינות המובילות - צרפת, גרמניה ובריטניה - לא רוצות לראות אישים מכובדים וחזקים בתפקידים הללו שייגנבו להם את ההצגה".

**חדשות ב-SMS** - עדכונים מחדר החדשות של ynet ישירות לסלולרי שלכם.

[חזרה](#)